

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

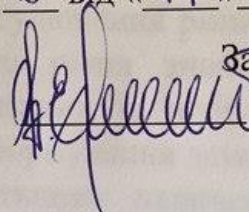
**Кафедра аграрного, земельного та екологічного права
імені академіка В.З. Янчука**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
О.С. Яра
« 18 » 06 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри аграрного, земельного та
екологічного права імені академіка В.З. Янчука

Протокол № 13 від « 14 » 06 2020 р.

Завідувач кафедри
В.М. Єрмоленко

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

**«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ
ЗЕМЕЛЬ»**

**спеціальність 081 «Право»
юридичний факультет**

Розробник: доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права
імені академіка В.З. Янчука, кандидат юридичних наук, доцент М.А. Дейнега

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ»**

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Напрямок підготовки		
Спеціальність	Право	
Спеціалізація		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	100	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	
Семестр	3	
Лекційні заняття	10 год.	
Практичні, семінарські заняття	10 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	80 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

**МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ»**

Метою навчальної дисципліни «Правове регулювання ринку земель» є формування у студентів належного рівня знань у сфері правового регулювання земельних відносин, пов'язаних із набуттям прав на землю, а також формування у студентів практичних навичок щодо самостійного розв'язання проблем, пов'язаних з набуттям земельних прав.

Завданням навчальної дисципліни є вивчення системи чинного земельного законодавства, правових проблем, що виникають у процесі набуття і реалізації земельних прав.

У результаті вивчення навчальної дисципліни **студент повинен знати:**

- науково-теоретичну основу земельно-правових відносин;
- пріоритетні напрями досліджень щодо правового регулювання відносин у сфері використання, відтворення та охорони земель;
- ключові джерела земельного права;
- загальні та спеціальні принципи земельного права;
- особливості правового регулювання відносин у сфері використання, відтворення та охорони земель;

вміти:

- аналізувати правові відносини і нормативно-правові акти у сфері використання, відтворення та охорони земель, тлумачити і застосовувати ці акти;
- здійснювати правову експертизу нормативних правових актів, порівнювати національне та зарубіжне земельне законодавство і правозастосовчу практику на предмет відповідності у сфері використання, відтворення та охорони земель;
- юридично правильно кваліфікувати факти й обставини, вирішувати практичні завдання, застосовуючи нормативні правові акти у сфері використання, відтворення та охорони земель;

оволодіти навичками:

- теоретичного оперування юридичними поняттями і категоріями, володіння юридичною термінологією;
- тлумачення правових норм та аналізу земельно-правової доктрини;
- роботи з правовими актами і що виникають на їх основі відносинами;
- прийняття юридично обґрунтованого рішення та вчинення юридичних дій у точній відповідності із законом;
- вирішення земельно-правових проблем та колізій;
- прийняття необхідних заходів захисту земельних прав людини і громадянина тощо.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та оцінки сучасного стану земельних правовідносин;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях щодо вирішення земельно-правових питань;
- знання та розуміння предметної області земельного права та розуміння професійної діяльності у сфері земельних відносин;
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями у галузі земельного права;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства і суб'єкта земельних правовідносин, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

- здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин земельного права, а також змісту правових інститутів земельного права;
- знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм земельного права;
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти у сфері земельних правовідносин;
- здатність аналізувати земельно-правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції із земельних питань;
- здатність до критичного та системного аналізу земельних правовідносин і застосування набутих знань у професійній діяльності;
- здатність до консультування із земельно-правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів;
- здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування у сфері земельних відносин;
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру й значення у сфері земельних відносин.

ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ»

Теми лекційних занять

Тема лекційного заняття 1. Суспільно-історичні та теоретико-правові засади формування ринку земель в Україні

Земельна реформа як передумова формування ринку земель. Земельна реформа в Україні та її наслідки. Правовий механізм розмежування земель державної та комунальної власності. Ринок землі як складова суспільних відносин. Земельна ділянка як об'єкт товарно-грошових відносин. Економіко-правова сутність поняття «земельна ділянка».

Тема лекційного заняття 2. Правові аспекти державної політики на ринку земель

Поняття, принципи, завдання та механізми державного регулювання ринку земель. Економіко-правове регулювання ринку земель. Ціноутворення на ринку земель. Організаційно-правовий механізм регулювання ринку земель.

Тема лекційного заняття 3. Правове забезпечення інфраструктури ринку земель

Правова сутність інфраструктури ринку земель. Функціональне призначення інфраструктури ринку землі. Правові проблеми земельного кадастру та оцінки земель як складових інфраструктури ринку земель. Правові проблеми землеустрою як інструменту регулювання земельних відносин.

Тема лекційного заняття 4. Правове регулювання проведення земельних торгів

Організаційно-правові передумови проведення земельних торгів. Класифікація типів земельних торгів. Правові засади проведення земельних торгів.

Тема лекційного заняття 5. Правове забезпечення функціонування особливих сегментів ринку земель

Викуп земельних ділянок приватної власності для суспільних потреб. Продаж земельних ділянок іноземним особам. Формування обмежень на ринку земель сільськогосподарського призначення.

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ»**

Назва змістовних модулів і теми	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	всього го	У тому числі				всього го	У тому числі			
		л	пр	с	інд		л	пр	с	інд
Тема 1. Суспільно-історичні та теоретико-правові засади формування ринку земель в Україні	20	2	2	16						
Тема 2. Правові аспекти державної регуляторної політики на ринку земель	20	2	2	16						
Тема 3. Правове забезпечення інфраструктури ринку земель	20	2	2	16						
Тема 4. Правове регулювання проведення земельних торгів	20	2	2	16						
Тема 5. Правове забезпечення функціонування особливих сегментів ринку земель	20	2	2	16						
Усього годин	100	10	10	80						

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Суспільно-історичні та теоретико-правові засади формування ринку земель в Україні	2
2.	Правові аспекти державної регуляторної політики на ринку земель	2
3.	Правове забезпечення інфраструктури ринку земель	2
4.	Правове регулювання проведення земельних торгів	2
5.	Правове забезпечення функціонування особливих сегментів ринку земель	2

**КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ
ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ»**

1. Суспільно-історичні та теоретико-правові засади формування ринку земель в Україні.
2. Земельна реформа як передумова формування ринку земель.
3. Земельна реформа в Україні та її наслідки.
4. Правовий механізм розмежування земель державної та комунальної власності.
5. Ринок землі як складова суспільних відносин.
6. Земельна ділянка як об'єкт товарно-грошових відносин.
7. Економіко-правова сутність поняття «земельна ділянка».
8. Правові аспекти державної регуляторної політики на ринку земель.
9. Поняття, принципи, завдання та механізми державного регулювання ринку земель.
10. Економіко-правове регулювання ринку земель.
11. Ціноутворення на ринку земель.
12. Організаційно-правовий механізм регулювання ринку земель.
13. Правове забезпечення інфраструктури ринку земель
14. Економіко-правова сутність інфраструктури ринку земель.
15. Функціональне призначення інфраструктури ринку землі.
16. Проблеми земельного кадастру та оцінки земель як складових інфраструктури ринку земель.
17. Проблеми землеустрою як інструменту регулювання земельних відносин.
18. Правове регулювання проведення земельних торгів.
19. Організаційно-правові передумови проведення земельних торгів.
20. Класифікація типів земельних торгів.
21. Правові засади проведення земельних торгів.
22. Правове забезпечення функціонування особливих сегментів ринку земель.
23. Викуп земельних ділянок приватної власності для суспільних потреб.
24. Продаж земельних ділянок іноземним особам.
25. Формування обмежень на ринку земель сільськогосподарського призначення.

**ТЕСТОВЕ ЗАВДАННЯ
ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ»

1. Вставте пропущене слово:

... – найважливіша частина навколишнього природного середовища, основний засіб виробництва у сільському господарстві, а також просторова база для розміщення галузей народного господарства.	(у бланку відповідей подати слово)

2. Вставте пропущене число:

Землі України за основним цільовим призначенням поділяються на ... категорій.	(у бланку відповідей подати числом)

3. Вставте пропущене словосполучення:

... – частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, з визначеними правами.	(у бланку відповідей подати словосполученням)

4. Земельний кодекс України було прийнято Верховною Радою України:

1	25 січня 2002 р.;
2	25 жовтня 2001 р.;
3	1 червня 2001 р.;
4	25 грудня 2001 р.

5. Які три правомочності власника складають зміст права власності?

(у бланку відповідей надати відповідь)

6. Вставте пропущене словосполучення:

... – юридично забезпечена можливість визначати подальшу долю земельної ділянки шляхом вчинення щодо неї юридичних актів.	(у бланку відповідей подати словосполученням)

7. Відповідно до норм чинного законодавства України право власності на земельну ділянку з 1 січня 2013 р. посвідчується ...

1	свідоцтвом про право власності на земельну ділянку;
2	державним актом на право власності на земельну ділянку;
3	цивільно-правовою угодою щодо відчуження земельної діляки;
4	свідоцтвом про право на спадщину.

8. Які форми права власності на землю визначені чинним законодавством України?

1	право приватної власності;
2	право комунальної власності;
3	право державної власності;
4	право колективної власності;
5	право власності Українського народу;
6	усі вище перераховані.

9. Встановіть відповідність між формами права власності на землю та суб'єктами:

A	державна	1	громадяни України;
B	комунальна	2	особи без громадянства;
		3	держава;

С	приватна	4	юридичні особи;
		5	іноземці;
		6	територіальна громада.

10. Держава реалізує права власника на землю через такі органи державної влади:

1	Верховна Рада України;
2	Верховна Рада АР Крим;
3	Кабінет Міністрів України;
4	Рада Міністрів АР Крим;
5	Держгеокадастр України;
6	місцеві державні адміністрації;
7	сільські, селищні, міські, районні, обласні ради;
8	державні органи приватизації.

11. Суб'єктом права комунальної власності на землю є ...

(у бланку відповідей надати відповідь)

12. Вставте пропущене словосполученням:

... – жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр.	<i>(у бланку відповідей подати словосполученням)</i>

13. Вставте пропущене словосполученням:

... – це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною для провадження підприємницької та іншої діяльності.	<i>(у бланку відповідей подати словосполученням)</i>

14. З якого моменту виникає право оренди земельної ділянки?

(у бланку відповідей надати відповідь)

15. Чи підлягає договір оренди земельної ділянки обов'язковому нотаріальному посвідченню?

(у бланку відповідей надати відповідь)

16. Термін короткострокової оренди земельної ділянки може бути:

1	не більше 5 років;
2	не більше 3 років;
3	не більше 2 років;
4	не більше 10 років.

17. Вставте пропущене число:

Договір оренди земельної ділянки не може укладатись на строк більше ... років.	<i>(у бланку відповідей подати числом)</i>

18. Форми орендної плати за користування земельною ділянкою:

1	натуральна;
2	грошова;
3	відробіткова;
4	відповіді 1, 2;
5	відповіді 1-3.

19. Вставте пропущене словосполученням:

Розмір орендної плати за користування земельними ділянками сільськогосподарського призначення державної або комунальної власності не може бути меншим розміру ...	(у бланку відповідей подати словосполученням)

20. Правовою основою справляння орендної плати за користування земельними ділянками державної або комунальної власності є ...

1	Земельний кодекс України;
2	Податковий кодекс України;
3	Закон України «Про плату за землю»;
4	Закон України «Про орендну плату за землю»;
4	Методика обчислення плати за землю, затв. Постановою КМ України.

21. Яким документом посвідчує право постійного користування земельною ділянкою?

(у бланку відповідей надати відповідь)

22. Право постійного користування земельною ділянкою із земель державної та комунальної власності набувають:

1	підприємства, установи та організації, що належать до державної та комунальної власності;
2	громадські організації інвалідів України, їх підприємства (об'єднання), установи та організації;
3	релігійні організації України, статути (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку;
4	все вище перераховане.

23. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням:

A	сервітут	1	право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб;
B	суперфіцій	2	право на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою;
C	емфітевзис	3	право користування чужою земельною ділянкою для забудови.

24. Вставте пропущене словосполученням:

... – території із обмеженим режимом використання, що встановлюються навколо особливо цінних та/або вразливих об'єктів з метою їх охорони.	(у бланку відповідей подати словосполученням)

25. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням:

A	санітарно-захисні зони	1	територія й акваторія, де запроваджується особливий санітарно-епідеміологічний режим з метою запобігання погіршенню якості води джерел централізованого господарсько-питного водопостачання, а також з метою забезпечення охорони водопровідних споруд;
B	зони особливого режиму використання земель	2	території з обмеженим режимом землекористування, де забороняється розміщення об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей;
C	зона санітарної охорони	3	території з обмеженим режимом використання, які встановлюються навколо військових об'єктів з метою їх фізичної охорони, а також для захисту

			населення від впливу таких об'єктів.

26. Зони санітарної охорони встановлюються навколо:

1	об'єктів природно-заповідного фонду;
2	геодезичних пунктів;
3	джерел водопостачання;
4	шкідливих підприємств (наприклад, підприємства хімічної та металургійної промисловості);
5	військових об'єктів;
6	особливо захисних лісових ділянок.

27. Яким документом посвідчується право на земельну частку (пай)?

(у бланку відповідей надати відповідь)

28. Документ, що посвідчує право на земельну частку (пай), підлягає обов'язковій реєстрації в:

1	сільській, селищній, міській раді;
2	місцевій державній адміністрації;
3	органі земельних ресурсів;
4	адміністрації комунального сільськогосподарського підприємства.

29. Мінімальний розмір орендної плати за земельну частку (пай) не може бути меншим:

1	1% вартості земельної частки (паю);
2	1,5% вартості земельної частки (паю);
3	3% вартості земельної частки (паю);
4	10% вартості земельної частки (паю).

30. Форми орендної плати за земельну частку (пай):

1	натуральна;
2	грошова;
3	відробіткова;
4	відповіді 1, 2;
5	відповіді 1-3.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні, наочні, практичні методи;
- індуктивні методи і дедуктивний метод;
- репродуктивні, творчі, проблемно-пошукові методи;
- навчальна робота під керівництвом, самостійна робота.

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- методи стимулювання інтересу до навчання (створення ситуації інтересу при викладанні того чи іншого матеріалу, пізнавальні ігри, навчальні дискусії, аналіз життєвих ситуацій);

– методи стимулювання обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, вимоги до вивчення навчальної дисципліни, заохочення, покарання).

3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. **Поточний контроль знань** на лекційних і практичних заняттях (у формі усного опитування, письмових тестів, вирішення практичних завдань) є засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) студентами навчального матеріалу.

2. **Модульний контроль знань** (у формі письмової модульної контрольної роботи) є показником якості вивчення студентами окремих розділів, тем і пов'язаних з цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів.

3. **Підсумковий контроль знань** (у формі екзамену) є показником дійсного змісту знань студентів за обсягом, якістю і глибиною та вміннями застосовувати їх у практичній діяльності.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27 грудня 2019 р.

Рейтинг студента з навчальної роботи R_{HP} (не більше 70 балів) визначається за формулою:

$$R_{HP} = 0,7 * (R(1)_{зм} * K(1)_{зм} + \dots + R(n)_{зм} * K(n)_{зм}) / K_{дис},$$

де

$R(1)_{зм} + \dots + R(n)_{зм}$ – рейтингові оцінки змістовних модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістовних модулів;

$K(1)_{зм} + \dots + K(n)_{зм}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

Кдис = $K(1)_{зм} + \dots + K(n)_{зм}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

Максимальна кількість балів (20) надається студенту за:

отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції з відповідної дисципліни;

отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності у поточному навчальному році;

отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;

авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;

виготовлення особисто навчального стенду, макету, розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Студент допускається до складання екзамену або заліку з дисципліни, якщо з цієї дисципліни ним повністю виконані всі види робіт, передбачені робочим навчальним планом та робочою навчальною програмою, а його рейтинг з навчальної роботи з цієї дисципліни становить не менше, ніж 42 бали ($60 \text{ балів} \times 0,7 = 42 \text{ бали}$).

Студенти, які в поточному семестрі мали пропуски занять і до початку екзаменаційної сесії не засвоїли матеріал пропущених тем і розділів змістових модулів навчальних дисциплін на додаткових заняттях (мають рейтинг з навчальної роботи менше, ніж 42 бали), до семестрової атестації з відповідної дисципліни не допускаються.

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{нр}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$.

Співвідношення між рейтингом студента і національними оцінками

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків

90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Незараховано

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ»**

Основна

Підручники та навчальні посібники:

1. Земельне право : підручник / М.В. Шульга, Н.О. Багай, В.І. Гордєєв та ін.. ; за ред.. М.В. Шульги. – Х. : Право, 2013. – 520 с.
2. Мірошніченко А.М. Земельне право України: Підручник. – К. : Алерта; Центр учбової літератури, 2011. – 680 с.
3. Земельне право України: Підручник / За ред. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. – Вид. 2, перероб. і доп. – К. : Істина, 2009. – 600 с.
4. Земельне право України: Академічний курс: підруч. [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / В.І. Семчик, П.Ф. Кулинич, М.В. Шульга та ін. ; за ред. В.І. Семчика. – К. : Ін Юре, 2008. – 600 с.
5. Земельне право України: підруч. / Г.І. Балюк, Т.О. Коваленко, В.В. Носік та ін. ; за ред. В.В. Носіка]. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. –

6. Земельне право України: Навчальний посібник. - К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2007. – 432 с.
7. Крассов О.И. Земельное право: Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юристь, 2007. – 671 с.
8. Ерофеев В.Г. Земельное право России : учебник для вузов / Б.В Ерофеев. – 11-е изд., перераб. и доп. – М. : Эксмо, 2009. – 496 с.
9. Земельное право : учебник / под. Ред. Г.Е. Быстрова, Р.К. Гусева; А.В. Бабанов [и др.]. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 712 с.
10. Земельное право. Учебник для вузов. Руководитель авторского коллектива и отв. ред. С.А. Боголюбов. – М. : Издательская группа Норма-Инфра, 1998. – 400 с.
11. Земельное право России. Учебник по специальности «Правоведение» / Под редакцией В.В. Петрова. - М. : Стоглав, 1995. – 300 с.
12. Земельное право / Ред. Г.А. Аксененко. – М. : Юридическая литература, 1972. – 232 с.
13. Бусуйок Д.В. Правове регулювання виникнення, здійснення та припинення прав на землю : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Д.В. Бусуйок; ред.: П.Ф. Кулинич; НАН України. К. : Київ. ун-т права, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 184 с.
14. Мірошниченко А.М. Земельне право України: Навчальний посібник. – К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2007. – 432 с.
15. Правові основи майнових і земельних відносин» : Навчальний посібник: Колектив авторів; За заг. ред. В. М. Єрмоленка. – К. : Магістр – ХХІ сторіччя, 2006. – 383 с.
16. Природноресурсове право України: Навч. посіб. / За ред. І.І. Каракаша. – К.: Істина, 2005. – 376 с.
17. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України : науково-навч. посібник / за ред. Н.І. Титової. – Львів, 2005. – 368 с.
18. Аграрное, земельное и экологическое право Украины. Общие части учебных курсов. Учебное пособие. Под ред. Погребного А.А. и Каракаша И.И. – Х. : Одиссей, 2000. – 368 с.
19. Андрейцев В.І. Правові засади земельної реформи і приватизації земель в Україні: навч.-практ. посіб. / В.І. Андрейцев. – К. : Істина, 1999. – 390 с.
20. Земельний кодекс України [Текст] : коментар / Г.М. Беженар [та ін.] ; ред.: А. П. Гетьман, М. В. Шульга. – Х. : Одиссей, 2002. – 600 с.
21. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України : (за станом нормат.-прав. актів та суд. практики на 1 вересня 2011р.) / А.М. Мірошниченко, Р.І. Марусенко. - К.: Правова єдність, 2011. – 520 с.
22. Земельний кодекс України з постатейними матеріалами: Збірник нормативно-правових актів та матеріалів судової практики: Видання 2-е. За станом нормативно-правових актів та актів органів судової влади на 1 лютого 2007 року / Упорядник А.М. Мірошниченко. Науковий редактор В.В. Носік. – К. : Фізична особа-суб'єкт видавничої справи Романчук Р.С., 2007. –720.
23. Земельний кодекс України: Наук.-практ. коментар / За заг. ред. В.І. Семчика. – 3-е вид., перероб. і доп. – К. : Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – 896 с.

Допоміжна

Навчально-наукова література:

1. Алексеева С. Виды земельных сервитутов и их классификация // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 5. – С. 30–33.
2. Балюк Г.І. Проблеми розмежування земель державної та комунальної власності (межування земель) / Г.І. Балюк // Земельне право України: теорія і практика. – 2007. – №1. – С. 12–18.
3. Балюк Г.І. Проблеми соціальної ефективності діяльності прокуратури по нагляду за додержанням і застосуванням земельного законодавства / Г.І. Балюк // Земельне право

України. – 2006. – № 6. – С. 49–56.

4. Бахуринська М.М. Концесія як перспективна правова форма землекористування / М.М. Бахуринська // Держава і право : збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – Вип. 31. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2006. – С. 380–388.

5. Бахуринська М.М. Правові засади концесії земельної ділянки за законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / М.М. Бахуринська. – К., 2008. – 20 с.

6. Беженар Г.М. Правове регулювання використання земель сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Г.М. Беженар. – К., 2007. – 20 с.

7. Бердников Є. Трансформація інституту постійного землекористування у зв'язку з прийняттям нового Земельного кодексу України / Є. Бердников, П. Пастушенко // Право України. – 2004. – №2. – С. 60–66.

8. Бондар О.Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / О.Г. Бондар. – К., 2005. – 20 с.

9. Бондар Л.О. Правове регулювання справляння земельного податку за наміті або насипані (штучно утворені) земельні ділянки / Л.О. Бондар // Земельне право України: теорія і практика. – 2007. – №1. – С. 47–51.

10. Булах І.Г. Правове регулювання використання та охорони земель оздоровчого призначення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / І.Г. Булах. – Донецьк, 2010. – 19 с.

11. Бусуйок Д.В. Обмеження прав на землю за законодавством України: Монографія / Д. В. Бусуйок. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. – 144 с.

12. Бусуйок Д. Правові засади імплементації понять «емфітевзис» та «суперфіцій» у земельне право України: сучасний стан та перспективи розвитку / Д.В. Бусуйок // Право України. – 2006. – № 8. – С. 102–104.

13. Бусуйок Д. Правові підстави обмеження прав на землю / Д.В. Бусуйок // Право України. – 2004. – № 9. – С. 97–100.

14. Бусуйок Д. Шляхи удосконалення законодавчого регулювання грошової оцінки земельних ділянок / Д.В. Бусуйок // Право України. – 2010. – № 3. – С. 166–173.

15. Вівчаренко О. Проблеми гарантій охорони права власності на землю в Україні / О. Вівчаренко // Право України. – 2003. – № 12. – С. 88–93.

16. Гапотченко Т.М. Особливості правового режиму земель автомобільного транспорту та дорожнього господарства : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Т.М. Гапотченко. – Х., 2007. – 20 с.

17. Гетьман А. Методологічні аспекти розвитку науки про земельне право / А. Гетьман // Право України. – 2009. – № 9. – С. 15–18.

18. Глотова О.В. Правове регулювання угод із земельними ділянками в Україні: монографія. – Одеса, 2008. – 256 с.

19. Годованюк А.Й. Правовий режим земель природно-заповідного фонду : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / А.Й. Годованюк. – К., 2008. – 19 с

20. Грабовець Н.О. Правове забезпечення основних видів земельно-кадастрової діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Н.О. Грабовець. – К., 2011. – 18 с.

21. Греков Л.Д. Проблеми постреформеного вдосконалення державної політики щодо земельних відносин і землекористування в аграрній сфері / Л.Д. Греков, А.М. Мірошніченко, А.Д. Юрченко // Земельне право України: теорія і практика. – 2008. – № 2. – С. 28–41.

22. Греков Л. Економічне стимулювання раціонального використання земель / Л. Греков, А. Мірошніченко, А. Юрченко // Землевпорядний вісник. – 2008. – № 1. – С. 34–38.

23. Гринько С.В. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень» : замість коментарю / С.В. Гринько // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2005. – Вип. 65. – С. 26–35.

24. Гринько С.В. Правові аспекти реєстрації прав на землю: Монографія / С.В. Гринько. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 172 с.

25. Гуревський В.К. Особливості придбання земельних ділянок на підставі цивільно-

правових угод / В.К. Гуревський // Земельне право. – 2006. – № 1. – С. 5–14.

26. Гуревський В.К. Право власника на забудову земельної ділянки / В.К. Гуревський // Земельне право України : теорія і практика. – 2007. – № 1. – С. 19–24.

27. Добряк Д.С. Методичні засади економічної оцінки сільськогосподарських угідь / Д.С. Добряк, А.Г. Мартин // Землеустрій і кадастр. – 2009. – № 3. – С. 3–7.

28. Дорош Й. Формування та облік обмежень у використанні земельних ділянок / Й. Дорош // Землевпорядний вісник. – 2006. – № 2. – С. 61–63.

29. Єлісеєва О.В. Припинення права приватної власності на земельну ділянку за законодавством України : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.06 / О.В. Єлісеєва. – К., 2006. – 20 с.

30. Єрмоленко В. Земельні ресурси в майновому обороті // Право України. – 2004. – №6. – С. 43–46.

31. Єрмоленко В. До питання нормативного визначення поняття «земельні відносини» // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 8. – С. 70–71.

32. Єрмоленко В. Правові проблеми добровільної відмови від земельної ділянки сільськогосподарського призначення // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 7. – С. 116–119.

33. Єрмоленко В.М. Проблемні питання «мораторію» на відчуження земель сільськогосподарського призначення // Українське комерційне право. – 2010. – № 10. – С. 11–18.

34. Заєць О.І. Правові аспекти земельної реформи в Україні : монографія. – К., 2006. – 185 с.

35. Земельний кадастр: проблеми реформування та автоматизації [Текст] / Л.Я. Новаковський, А.М. Третяк, А.М. Муховиков, В.О. Леоніць ; за ред. Л.Я. Новаковського. – К. : Урожай, 2008. – 184 с.

36. Іванова Є.О. Правове регулювання використання земель житлової та громадської забудови у містах України : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Є.О. Іванова. – Х., 2007. – 18 с.

37. Іванова Є. Правові засади оцінки земель населених пунктів / Є. Іванова // Юридический вестник. – 2005. – № 1. – С. 102–106.

38. Іванова Є.О. Правові підстави використання земель житлової і громадської забудови у містах / Є.О. Іванова // Земельне право України. – 2006. – № 4. – С. 18–27.

39. Ільків Н.В. Окремі процесуальні аспекти судового вирішення земельних спорів / Н.В. Ільків, О.В. Ільницький // Земельне право України. – 2006. – № 8. – С. 10–17.

40. Канааш О. Бонітування ґрунтів: пропонуються зміни системи. Чого вони варті? / О. Канааш // Землевпорядний вісник. – 2008. – № 5. – С. 46–50.

41. Коваленко Т. Проблеми гарантування земельних прав громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи / Т. Коваленко // Право України. – 2006. – № 12. – С. 83–86.

42. Ковальський Д.В. Земельно–процесуальні правовідносини : монографія / Д.В. Ковальський. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 176 с.

43. Ковальчук Т.Г. Окремі питання правового регулювання інституційно–функціонального забезпечення ефективного використання, відтворення та охорони земель сільськогосподарського призначення / Т.Г. Ковальчук // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2005. – Вип. 66. – С. 75–81.

44. Ковальчук Т.Г. Правові аспекти юридичних засобів охорони земель / Т.Г. Ковальчук // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Юридичні науки. – 2004. – Вип. 60. – С. 68–72.

45. Костяшкін І.О. Право загального землекористування громадян : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / І.О. Костяшкін. – К., 2005. – 20 с.

46. Костяшкін І.О. Правові аспекти зміни колективної власності на землю в Україні / І.О. Костяшкін // Земельне право України. – 2007. – № 8–9. – С. 33–39.

47. Кудінов В. Правове регулювання земельної реформи в Україні: окремі аспекти / В. Кудінов // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 12. – С. 211–214.

48. Кулинич П. Визначення цільового призначення земельних ділянок при видачі

селянам державних актів на право власності на землю / П. Кулинич // Приватизація землі: закон, практика, проблеми. – 2004. – № 4. – С. 9–16.

49. Кулинич П.Ф. Об'єкти правової охорони земель сільськогосподарського призначення: теоретичний аспект / П.Ф. Кулинич // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2007. – № 12. – С. 51–61.

50. Кулинич П.Ф. Розмежування земель державної і комунальної власності: закон, практика, шляхи вдосконалення / П.Ф. Кулинич // Земельне право України: теорія і практика. – 2007. – № 6. – С. 45–51.

51. Кулинич П.Ф. Право добросусідства за земельним законодавством України / П.Ф. Кулинич // Земельне право. – 2006. – № 1. – С. 25–33.

52. Лейба Л.В. Земельні спори та порядок їх вирішення: монографія / Л. В. Лейба; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. - Х. : Право, 2007. – 160 с.

53. Лейба Л.В. Проблеми гарантування земельних прав / Л.В. Лейба // Земельне право України. – 2006. – № 9. – С. 19–21.

54. Лихогруд М. Концептуальні засади ведення державного земельного кадастру в Україні / М. Лихогруд // Землевпорядний вісник. – 2006. – № 3. – С. 5–9.

55. Лісова Т.В. Правове забезпечення землеустрою в Україні : монографія / Т.В. Лісова. – Х. : ЗАТ «Харківська друкарня № 16», 2005. – 168 с.

56. Луначенко А.В. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення // Земельне право. – 2006. – № 1. – С. 56–64.

57. Малий В.Ю. Правове регулювання іпотеки землі в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / В.Ю. Малий. – К., 2007. – 20 с.

58. Марич Х.М. Правовий режим національних природних парків України (на матеріалах Карпатського регіону України) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Х.М. Марич. – Х., 2007. – 20 с.

59. Марусенко Р.І. Правові аспекти земельних сервітутів в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Р.І. Марусенко – К., 2005. – 19 с.

60. Мерзляк А.В. Земельний кадастр у структурі державного управління земельними ресурсами : монографія / А.В. Мерзляк, В.А. Боклаг. – Запоріжжя, 2008. – 100 с.

61. Меркулова О., Мірошніченко А. Правовий режим несільськогосподарських угідь, що були передані у колективну власність сільськогосподарських підприємств / О. Меркулова, А. Мірошніченко // Земельне право України. – 2007. – № 8–9. – С. 40–50.

62. Мірошніченко А.М. Колізії в правовому регулюванні земельних відносин в Україні: Монографія / А.М. Мірошніченко. – К. : Алерта: КНТ: ЦУЛ, 2009. – 268 с.

63. Мірошніченко А.М. Досвід деяких зарубіжних країн у визначенні правового режиму прибудинкових земельних ділянок багатоквартирних житлових будинків / А.М. Мірошніченко // Земельне право України. – 2006. – № 7. – С. 45–55.

64. Мірошніченко А.М. Нормування як засіб правового регулювання земельних відносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / А.М. Мірошніченко. – К., 2004. – 19 с.

65. Мірошніченко А.М. Соціально–економічні та правові аспекти мораторію на відчуження приватних земель сільськогосподарського призначення / А.М. Мірошніченко, А.Д. Юрченко // Бюлетень Міністерства юстиції. – 2006. – №12. – С. 59–75.

66. Носік В.В. Власність і право власності на землю: методологія, теорія і практика / В.В. Носік // Земельне право України: теорія і практика. – 2007. – № 1. – С. 3–11; № 3. – С. 3–9.

67. Носік В. Щодо правової природи земельної частки (паю) / В. Носік, Т. Коваленко // Право України. – 2000. – № 3. – Ст. 48–53.

68. Носік В.В. Оформлення і переоформлення прав на землю: юридичний факт, право чи обов'язок? / В.В. Носік // Право України. – 2004. – № 5. – С. 127–131.

69. Носік В.В. Право власності на землю Українського народу : монографія / В.В. Носік. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 544 с.

70. Носік В. Правовий режим земельної ділянки для особистого селянського господарства / В.В. Носік // Приватизація землі: закон, практика, проблеми. – 2005. – № 5. – С. 26–30.

71. Носік В.В. Правові питання державної земельпорядної експертизи / В.В. Носік // Право України. – 2003. – № 1. – С. 63–67.
72. Общая теория советского земельного права / [ред. Г.А. Аксененок, И.А. Иконницкая, Н.И. Краснов]; Ин-т государства и права АН СССР. – М. : Наука, 1983. – 357 с.
73. Пащенко О.М. Особливості правового режиму земель оборони // Земельне право України: теорія і практика / О.М. Пащенко. – 2007. – №1. – С. 32–36.
74. Пейчев К.П. Правове регулювання відчуження земельних ділянок : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / К.П. Пейчев. – Х., 2005. – 20 с.
75. Петлюк Ю.С. Правовий режим земель оздоровчого призначення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Ю.С. Петлюк. – К., 2009. – 16 с.
76. Погрібний С.О. Право земельного сервітуту за українським земельним законодавством / С.О. Погрібний // Земельне право. – 2006. – № 1. – С. 34–41.
77. Ріпенко А.І. Правове регулювання використання земель житлової та громадської забудови для благоустрою : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / А.І. Ріпенко. – К., 2010. – 20 с.
78. Санніков Д.В. Правовий режим земельних ділянок для садівництва громадян : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Д.В. Санніков. – Х., 2009. – 19 с.
79. Сенчук В.В. Сучасні проблеми правового регулювання реєстрації нерухомого майна та прав на нього в Україні / В.В. Сенчук // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2008. – № 3. – С. 103–109.
80. Старостенко Д.М. Правове регулювання межування земель в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Д.М. Старостенко. – К., 2009. – 18 с.
81. Стасюк Р. Відповідальність за земельні правопорушення // Юридична Україна. – 2003. – № 4. – С. 61–64.
82. Уркевич В. Про правове регулювання користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб / В. Уркевич // Юридичний радник. – 2009. – № 2.
83. Федорович В.І. Добросусідство як інститут земельного права України / В.І. Федорович // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2006. – Випуск 42. – С. 257–262.
84. Федорович В.І. Права на землю невласників земельних ділянок / В.І. Федорович // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2002. – Випуск 37. – С. 378–382.
85. Федорович В.І. Право земельного сервітуту за законодавством України / В.І. Федорович // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2004. – Випуск 40. – С. 318–324.
86. Шульга М.В. Питання приватизації земельних ділянок громадянами / М.В. Шульга // Земельне право України: проблеми теорії та практики. – 2007. – № 4–5. – С. 47–56.
87. Шульга М.В. Особливості правової регламентації земельних відносин в Україні / М.В. Шульга // Судова практика. – 2010. – № 7. – С. 15–19.
88. Шульга М.В. Земли сельскохозяйственного назначения - основа продовольственной безопасности Украины / М.В. Шульга // Ежегодник украинского права. – 2012. – № 4. – Х. : Право, 2012. – С.469–474.
89. Шульга М.В. Состояние развития земельного права Украины / М.В. Шульга // Право Украины. – 2012. – №№ 7–8. – С. 157–177.
90. Шульга М.В. Земельна ділянка як об'єкт цивільних прав / М.В. Шульга // Правове життя сучасної України: Т. 3. – О. : Фенікс, 2012. – С. 408–409.
91. Шульга М.В. Состояние развития земельного права / М.В. Шульга // Ежегодник украинского права. – 2013. – № 5. – Х. : Право, 2013. – С. 516–539.
92. Шульга А.М. Проблеми відповідальності за самовільне зайняття земельних ділянок / Т.М. Шульга // Земельне право. – 2006. – № 1. – С. 65–70.
93. Юрченко А.Д. До питання переоформлення правовстановлюючих документів на землю у випадках укладення цивільно-правових угод (полемічні погляди) / А.Д. Юрченко // Землевпорядний вісник. – 2005. – № 1. – С. 71–72.
94. Яніцький В.П. Порядок набуття права власності на земельну ділянку в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / В.П. Яніцький. – К., 2007. – 18 с.
95. Яценко Д.М. Право користування чужою земельною ділянкою для забудови :

Дисертації
на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук
за спеціальністю 12.00.06 «Земельне право; аграрне право; екологічне
право; природоресурсне право»

«Земельне право»

1. Арнаут А.Г. Земельна реформа в Україні та Румунії: порівняльний аналіз законодавства : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Одеська національна юридична академія. – 2007.
2. Барабаш Н.П. Правовий режим земель, наданих для користування надрами : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». – 2012.
3. Бахуринська М.М. Правові засади концесії земельної ділянки за законодавством України : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2008.
4. Бевз О.В. Правовий режим земель історико-культурного призначення в Україні (історичні ареали населених місць) : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2013.
5. Беженар Г.М. Правове регулювання використання земель сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Одеська національна юридична академія. – 2007.
6. Бондар В.В. Правовий режим земель міжнародних автомобільних транспортних коридорів в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2008.
7. Бондар О.Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2005.
8. Бондарчук Н.В. Правовий режим земель авіаційного транспорту України : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2011.
9. Булах І.Г. Правове регулювання використання та охорони земель оздоровчого призначення : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Одеський державний ун-т внутрішніх справ. – 2010.
10. Бусуйок Д.В. Правове регулювання обмежень прав на землю в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2005.
11. Вівчаренко О.А. Гарантії права власності на землю в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2005.
12. Вівчаренко О.А. Правова охорона земель України : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2013.
13. Вовк О.М. Право громадян на землю в сільській місцевості : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 1997.
14. Воскобійник М.В. Правове забезпечення формування комунальної власності на землю : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2007.
15. Гальчинська Н.Ю. Правовий режим земель промислових зон в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т «Одеська юридична академія». – 2011.
16. Гапотченко Т.М. Особливості правового режиму земель автомобільного транспорту та дорожнього господарства : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2007.
17. Ілотова О.В. Правове регулювання правочинів щодо земельних ділянок в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Одеська національна юридична академія. – 2004.

18. Годованюк А.Й. Правовий режим земель природно-заповідного фонду : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Одеська національна юридична академія. – 2008.
19. Гоштинар С.Л. Правове регулювання ведення державного земельного кадастру в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Одеська національна юридична академія. – 2008.
20. Грабовець Н.О. Правове забезпечення основних видів земельно-кадастрової діяльності в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : / Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – 2011.
21. Гринько С.В. Правові аспекти реєстрації прав на землю : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2003.
22. Грищук Н.В. Правове регулювання іпотеки землі за законодавством України та ФРН: порівняльно-правовий аналіз : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний аграрний ун-т України. – 2007.
23. Гуревський В.К. Право приватної власності громадян України на землі сільськогосподарського призначення : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Одеська державна юридична академія. – 1999.
24. Даниленко Б.В. Еколого-правове забезпечення сталого сільськогосподарського землекористування : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». – 2012.
25. Данилів В.Я. Земельні правовідносини в сільськогосподарських підприємствах : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – 2010.
26. Данилко Н.І. Реалізація повноважень органів місцевого самоврядування в галузі земельних відносин : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т «Одеська юридична академія». – 2013.
27. Дейнега М.А. Правове регулювання меліорації земель сільськогосподарського призначення в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – 2012.
28. Джавадов Хікмет Аловсат огли. Цивільно-правова відповідальність за порушення земельного законодавства (на прикладі України, Азербайджану та Росії) : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2008.
29. Донець О.В. Правовий режим земель історико-культурного призначення : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2010.
30. Дремлюга К.О. Підстави набуття прав на землю громадянами України : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – 2010.
31. Єлісеєва О.В. Припинення права приватної власності на земельну ділянку за законодавством України : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2006.
32. Єлькін Є.В. Правове регулювання ландшафтного використання та охорони земель в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2012.
33. Заєць О.І. Правові аспекти земельної реформи в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 1999.
34. Заставська Л.П. Право власності на землю в Україні (розвиток та основні риси) : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2003.
35. Іванова Є.О. Правове регулювання використання земель житлової та громадської забудови у містах України : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Одеська національна юридична академія. – 2007.
36. Ільницька Н.В. Оренда земель сільськогосподарського призначення: правові аспекти : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – 2001.
37. Книш В.В. Принципи земельного права : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 /

Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника. – 2006.

38. Ковальський Д.В. Земельно-процесуальні правовідносини : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2006.

39. Когут Н.Д. Правове забезпечення безоплатної приватизації земель в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2011.

40. Комарова О.С. Правове регулювання залучення земельних ділянок комунальної форми власності у господарський обіг : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2012.

41. Конишева О.В. Правове забезпечення запобігання деградації земель сільськогосподарського призначення : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2002.

42. Кононов В.В. Правовий режим земель прибережних захисних смуг в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2013.

43. Костяшкін І.О. Право загального землекористування громадян: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06/ Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2005.

44. Кравченко С.Д. Контроль за охороною та використанням земель житлової та іромадської забудови в містах України : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2010.

45. Кудінов В.О. Правове регулювання земельної реформи в Україні в умовах євроінтеграції : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – 2010.

46. Кулинич П.Ф. Правові проблеми охорони і використання земель сільськогосподарського призначення в Україні : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2012.

47. Лейба Л.В. Правове регулювання вирішення земельних спорів : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2005.

48. Лисанець О.С. Земельно-правові засади городництва громадян : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2006.

49. Лисенко Я.О. Правове регулювання земельних юрисдикційних відносин в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2011.

50. Литвинець В.М. Право територіальної громади села на землю : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2011.

51. Лісова Т.В. Правове регулювання землеустрою: Дис.... канд. юрид. наук: 12.00.06/ Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2005.

52. Луняченко А.В. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення, які належать громадянам на праві власності : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2002.

53. Макаренко О.Ю. Правовий режим земель, наданих для використання надр: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06/ Національний ун-т «Одеська юридична академія». – 2011.

54. Максименко М.І. Правове забезпечення оптимізації структури землекористування в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2013.

55. Малий В.Ю. Правове регулювання іпотеки землі в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2007.

56. Марусенко Р.І. Правові аспекти земельних сервітутів в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2006.

57. Мироненко І.В. Зміст та межі здійснення права приватної власності на землю в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2008.

58. Мірошниченко А.М. Нормування як засіб правового регулювання земельних

відносин : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2004.

59. Мірошниченко А. М. Колізії в правовому регулюванні земельних відносин в Україні : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. – 2009.

60. Настечко К.О. Оформлення прав на земельні ділянки: правові та організаційні питання : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2010.

61. Настіна О.І. Право державної власності на землю в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – 2011.

62. Носік В.В. Проблеми здійснення права власності на землю Українського народу : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2007.

63. Оверковська Т.К. Правові засади охорони земель від забруднення та псування в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2008.

64. Палій Н.І. Правове регулювання використання та охорони земель рекреаційного призначення : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т «Одеська юридична академія». – 2011.

65. Пашенко О.М. Розвиток і кодифікація земельного законодавства України : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2001.

66. Пейчев К.П. Правове регулювання відчуження земельних ділянок : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2005.

67. Петлюк Ю.С. Правовий режим земель оздоровчого призначення : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – 2009.

68. Піфко О.О. Реєстрація прав на землю у країнах Європи: порівняльний аналіз : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Ужгородський національний ун-т. – 2011.

69. Правдюк В.М. Поділ земель України за цільовим призначенням за законодавством України : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2012.

70. Ришкова Л.В. Правове регулювання охорони та використання особливо цінних земель : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2010.

71. Ріпенко А.І. Правове регулювання використання земель житлової та громадської забудови для благоустрою : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Одеська національна юридична академія. – 2010.

72. Романюк М.В. Правовий режим земель оборони : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника. – 2013.

73. Савчак В.В. Обтяження прав на землю за земельним законодавством України : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – 2013.

74. Санніков Д.В. Правовий режим земельних ділянок для садів ництва громадян : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2009.

75. Саркісова Т.Б. Цивільно-правове регулювання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2012.

76. Сидор В.Д. Правові засади застави земельних ділянок сільськогосподарського призначення в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2005.

77. Сидор В.Д. Теоретичні проблеми розвитку земельного законодавства України : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т «Одеська юридична академія». –

2012.

78. Скляр М.М. Правовий режим земель рекреаційного призначення : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун і біоресурсів і природокористування України. – 2012.

79. Старостенко Д.М. Правове регулювання межування земель в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2010.

80. Федотова О.С. Правовий режим земель річкового та мирського транспорту України : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06/ Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2013.

81. Філюк П.Т. Юридичне забезпечення захисту земельних прав і громадян : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2010.

82. Хом'яченко С.І. Правове забезпечення контролю за використанням та охороною земель в Україні : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2004.

83. Чау Тхі Хань Ван. Земельне законодавство Соціалістичної Республіки В'єтнам і України: порівняльно-правовий аналіз : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична ака- іишія України ім. Ярослава Мудрого. – 2007.

84. Черкаська Н.В. Обмеження прав на земельні ділянки : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2008.

85. Черногуз А.Ф. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам за земельним законодавством України : Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2012.

86. Швець В.Д. Органи державної влади України як суб'єкти земельних правовідносин : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2009.

87. Шевцова Ю.В. Правове регулювання земельних заставних відносин в Україні : Дис.... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Київський ініміональний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2008.

88. Шульга М.В. Актуальні проблеми правового регулювання земельних відносин в сучасних умовах : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 1998.

Дисертації

на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.06 «Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право»

«Земельне право»

1. Вівчаренко О.А. Правова охорона земель України : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – 2013.

2. Кулинич П.Ф. Правові проблеми охорони і використання земель сільськогосподарського призначення в Україні : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2012.

3. Мірошніченко А.М. Колізії в правовому регулюванні земельних відносин в Україні : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. – 2009.

4. Носік В.В. Проблеми здійснення права власності на землю українського народу : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06/ Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2007.

5. Сидор В.Д. Теоретичні проблеми розвитку земельного законодавства України : Дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.06 / Національний ун-т «Одеська юридична академія». – 2012.

6. Шульга М.В. Актуальні проблеми правового регулювання земельних відносин в

Судова практика:

1. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 7 // Вісник Верховного суду України. – 2004. – № 6. – Стор. 22.

2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 92, пункту 6 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України (справа про постійне користування земельними ділянками) від 22 вересня 2005 р. № 5-рп/2005 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 39. – Ст. 2490.

3. Про деякі питання практики розгляду справ у спорах, що виникають із земельних відносин: постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17 травня 2011 р. № 6 // Вісник господарського судочинства. – 2011. – № 3. – Стор. 6.

4. Земельні ділянки : Законодавство. Роз'яснення. Судова практика // Бюлетень законодавства і юридичної практики. – 2008. – № 12. – 416 с.

5. Практика розгляду судами земельних спорів, 2009 [Текст] / ред. С. Демченко // Бюлетень законодавства і юридичної практики. – 2010. – № 5. – 348 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main> – інформаційно-пошукова система по законодавству;

<http://search.ligazakon.ua> – інформаційно-пошукова система по законодавству;

<http://www.legal.com.ua> – інформаційно-пошукова система по законодавству;

<http://www.leonorm.com> – нормативні документи зі стандартизації;

<http://www.building.kharkov.ua> – нормативні документи у галузі будівництва;

<http://dnop.com.ua> – нормативні акти з охорони праці.

2. Органи влади:

<http://portal.rada.gov.ua> – Верховна Рада України;

<http://www.president.gov.ua> – Президент України;

<http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України;

<http://www.me.gov.ua> – Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України;

<http://mre.kmu.gov.ua> – Міністерство енергетики та захисту довкілля України;

<http://www.land.gov.ua> – Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру;

<http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд;

<http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень.